

ÎNCHEIERE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sagaidac Andrei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoana terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării vechimii în muncă și achitării pensiei pentru vechime în muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

constată:

La data de 18 februarie 2019, Sagaidac Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoana terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 91/2018/36899 din 10 decembrie 2018 i-a fost refuzată stabilirea pensiei pentru vechime în muncă pe motiv că, perioada luată în calcul cu înlesniri contravine pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 privind modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

A susținut că, răspuns la cererea prealabilă nr. S-235/19 din 30 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale și-a reiterat poziția prin scrisoarea din 05 februarie 2019.

A menționat că, refuzul și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.91/2018/36899 din 10 decembrie 2018 sunt ilegale și neîntemeiate.

A afirmat că, conform certificatului Ministerului Afacerilor Interne nr. 5/2-1996 din 05 aprilie 2018, a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne 18 ani, 07 luni și 28 de zile, dar cu înlesniri - 27 de ani, 08 luni și 17 zile.

A relevat că, înlesnire, o lună pentru două, au fost calculate pentru perioadele: 05 septembrie 2003 - 22 ianuarie 2010 în Izolatorul de Detenție Provizorie al Direcției

generale de combatere a crimei organizate a Departamentului Serviciilor Operative al Ministerului Afacerilor Interne și 08 octombrie 2010 - 10 iunie 2013 în Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General de Poliție.

A notat că, conform art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr.1036 din 17 decembrie 1996 (în vigoare până la de 21 martie 2008), vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

A relevat că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile, care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994.

A considerat că, are dreptul să beneficieze de recalcularea vechimii în muncă în baza pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM enunțată.

A solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 91/2018/36899 din 10 decembrie 2018, declararea răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.S-235/19 din 05 februarie 2019 ca ilegal, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula vechimea în muncă în organele afacerilor interne, pentru perioadele 05 septembrie 2003 - 22 ianuarie 2010 și 08 octombrie 2010 - 10 iunie 2013 ca perioadă de activitate cu înlesniri, calculându-i-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i achita pensie pentru vechime în muncă, începând cu data de 30 martie 2018 și încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 23 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de Sagaidac Andrei a fost admisă parțial, a fost recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-235/19 din 05 februarie 2019, a fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 91/2018/36899 din 10 decembrie 2018, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Sagaidac Andrei vechimea în muncă în organele afacerilor interne pentru perioadele 05 septembrie 2003 - 22 ianuarie 2010 și 08 octombrie 2010 - 10 iunie 2013, ca perioadă de activitate cu înlesniri, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Sagaidac Andrei pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 30 martie 2018 și pe viitor. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În susținerea opiniei sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr.78 din 21 februarie 1994, ale art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036-XII din 17 decembrie 1996 și ale art. 47 din Constituția RM și a stabilit că, Sagaidac Andrei a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, deținând mai multe funcții, în perioada 01 august 1999 - 30 martie 2018, ceea ce atestă o vechime în muncă de 18 ani, 07 luni și 28 de zile calendaristice, iar, cu aplicarea înlesnirilor, vechimea în muncă constituie 27 de ani, 08 luni și 17 zile calendaristice, fapt ce rezultă din

certificatul nr. 5/2-1996 din 05 aprilie 2018, eliberat de către Biroul de Azil și Migrație (f.d.12).

Totodată, instanța de apel a reținut că, din datele certificatului nr. 5/2-1996 din 05 aprilie 2018, eliberat de Biroul de Azil și Migrație se atestă faptul că, perioadele 05 septembrie 2003 - 22 ianuarie 2010 și 08 octombrie 2010 - 10 iunie 2013, în care Sagaidac Andrei a activat în cadrul Izolatorului Provizoriu al Direcției generale de combatere a crimei organizate a Departamentului Serviciilor Operative al Ministerului Afacerilor Interne și, respectiv, în Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General al Poliției, urmează a fi incluse în calculul vechimii în serviciu, cu avantaje, calculându-i-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Instanța de apel a mai reținut că, Izolatorul Provizoriu al Direcției generale de combatere a crimei organizate a Departamentului Serviciilor Operative al Ministerului Afacerilor Interne și, respectiv, Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General al Poliției, în care a activat Sagaidac Andrei, sunt entități, care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 aprilie 1994, iar intimatul a exercitat serviciul nemijlocit în entitățile menționate.

Instanța de apel a notat că, la aplicarea pct. 8 din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 aprilie 1994 urmează a calcula persoanelor vechimea în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izoloarele de urmărire penală, izoloarele de detenție provizorie.

Totodată, instanța de apel a relevat că, legiuitorul este unica autoritate, care are dreptul de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. Prin urmare, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional. Astfel, la punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte art. 54 alin. (4) din Constituția RM, care prevede că, la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 10 aprilie 2012.

La data de 11 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

A menționat că, concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu prevederile pct.8 din Hotărârea Guvernului RM cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 78 din 21 februarie 1994.

A afirmat că, conform art. 6 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr.1036 din 17 decembrie 1996, instituții penitenciare sunt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d)penitenciarele pentru minori; e) penitenciarele pentru femei; f) izoloarele de urmărire penală; g) casele de arest; h) spitalele penitenciare.

A relevat că, analizând prevederile legale precitate, se poate deduce că, activitatea intimatului în perioadele 05 septembrie 2003 - 22 ianuarie 2010 și 08 octombrie 2010-10 iunie 2013, care au fost calculate cu înlesniri, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994.

A invocat că, intimatul nu întrunește vechimea necesară de 23 de ani 06 luni prevăzută la art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pentru stabilirea pensiei și, respectiv, temei de anulare a actului administrativ contestat nu este.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 noiembrie 2019 și a fost expediată în adresa părților la data de 13 decembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea nr. 13977, anexată la materialele dosarului (f. d. 105), respectiv, recursul motivat depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, la data de 11 decembrie 2019, este în termen.

Prin referința depusă la data de 09 ianuarie 2020 Sagaidac Andrei a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza

Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic